Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	I. Bloom	**Datum**	21 december 2022
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	10694765
E-mail	i.bloom@utrecht.nl	**Onderwerp**	Handhavingsprogramma 2023
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Toezicht en handhaving helpt ambities uit het coalitieakkoord waar te maken. Het bijdragen aan veiligheid en leefbaarheid, ondersteunen in de wooncrisis en de klimaatcrisis en het bewaken van de balans tussen levendigheid en leefbaarheid: voor elk van deze thema's zijn toezichthouders, inspecteurs en handhavers actief. Tegelijkertijd houden wij naast de ambities uit het coalitieakkoord rekening met actualiteiten in de samenleving en herprioriteren wij waar nodig.

Elk jaar informeren we u via het Handhavingsprogramma over de taken van toezicht en handhaving voor het komende jaar en de veranderingen die zich hierin voordoen. In onze organisatie zijn deze taken bij verschillende onderdelen belegd: Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH), Publiekszaken, Werk & Inkomen en Leerlingzaken. In deze raadsbrief geven we de context waarin onze uitvoering plaatsvindt en stippen we de geplande veranderingen in onze inzet en nieuwe projecten voor 2023 aan.

De effecten van een groeiende stad op handhaving
Utrecht groeit en wordt drukker. Deze groei geeft een grotere druk op de openbare ruimte: de inzet van toezichthouders, inspecteurs en handhavers blijft onmisbaar bij bijvoorbeeld parkeer-, afval-, en lachgasoverlast. Daarnaast hebben we vanuit het coalitieakkoord de ambitie gesteld om de wooncrisis en de klimaatcrisis tegen te gaan en te werken aan een levendige en leefbare stad, terwijl we ongelijk blijven investeren voor gelijke kansen. Dit zijn allemaal thema's waarin toezichthouders, inspecteurs en handhavers een rol spelen.

Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)
We willen de wooncrisis aanpakken. De stad staat voor een uitdaging om te bouwen en (tegelijk) haar bestaande woningvoorraad te beschermen om de groei van de stad te kunnen faciliteren. We handhaven bij misstanden en faciliteren daarnaast bestaande bouw en nieuwbouw binnen de wettelijke kaders. We hebben voor 2023 dan ook meer dan 10.000 extra uren beschikbaar gesteld voor toezicht en handhaving op huisvesting. Daarnaast hebben we bijna 7.000 extra uren beschikbaar gesteld voor toezicht en handhaving in de openbare ruimte voor de inzet van 5 FTE wijkboa's.

Hierdoor neemt de financiering van toezichthouders en handhavers uit incidentele middelen af. Daarnaast wordt toezicht en handhaving ook extra ingezet naast de politie bij evenementen en demonstraties. Hiervoor hebben we extra uren beschikbaar gesteld zodat de politie haar capaciteit anders kan inzetten.

Tegelijkertijd neemt het aantal taken verder toe en zijn de verwachtingen van toezicht en handhaving hoog. Bijkomende taken zijn onder andere de inzet op parken en de uitbreiding van het alcoholverbod. Ook kan het wenselijk zijn om tijdelijk extra inzet te leveren zoals onder het bollendak in Hoog Catharijne of bij het WK voetbal. Deze inzet wordt geleverd, maar ging ten koste van toezicht in de wijken waar op basis van meldingen aanwezigheid wel wenselijk was. Daarnaast zijn er thema's waar groeiende overlast op wordt ervaren, zoals fietsparkeren, waarvoor geen (extra) capaciteit beschikbaar is.

In de bebouwde omgeving vraagt het voorkomen van hinder en zorgen voor de omgeving van de bouwplaatsen en bij sloopprojecten aandacht in een drukkere stad. Juist aanvullende eisen aan de bouw (zoals milieu-eisen) komen echter onder druk te staan wanneer de Wet kwaliteitsborging (Wkb) in werking treedt.

Waar het takenpakket groeit, ontstaat mogelijk de noodzaak om te prioriteren in de inzet van toezichthouders, inspecteurs en handhavers. Spanning op de arbeidsmarkt leidt bovendien tot situaties waarin er sprake is van onderbezetting. In 2023 bekijken we of het wenselijk en mogelijk is om een prioritering aan te brengen in de afhandeling van meldingen. Ook kunnen innovatieve middelen helpen om een groeiend takenpakket binnen bestaande capaciteit uit te voeren. Zo gebruiken we digitalisering en data-analyse waar de inzet van toezichthouders inspecteurs en handhavers het meest effectief is, zoals bij de hotspotaanpak bijplaatsingen en het uitvoeringsprogramma Beschermen bestaande woningvoorraad.

Geplande veranderingen en inzet voor 2023
Voor 2023 is er een aantal geplande veranderingen in inzet en nieuwe projecten voor Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Deze komen onder andere tot stand op basis van keuzes uit het coalitieakkoord, landelijke wetgeving, maar ook ontwikkelingen in onze stad, bijvoorbeeld aantallen en type (overlast)meldingen. Tegelijk is veel inzet een voortgang van de werkzaamheden in 2022 of eerder. Het bijgevoegde handhavingsprogramma 2023 geeft een totaaloverzicht van de taken en doelstellingen voor 2023 van Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) en een toelichting hoe onderstaande thema's invulling krijgen.

Geplande veranderingen in inzet en nieuwe projecten voor 2023					
Leefbare Openbare Ruimte	Bereikbaarheid, parkeren en stallen	Veilige Openbare Ruimte	Milieu, Energie & Bodem	Huisvesting & Bouw	Bijzondere wetten
• Hotspotaanpak bijplaatsingen • Bedrijfsafval binnenstad • Uitstallingen	• Uitbreiding betaald parkeren • Handhaving fietsparkeren • Snorfietsen op de rijbaan • Pilot speed pedelecs • Pilot verkeershandhaving	• Lachgasverbod, aanpak straatintimidatie, overlastproblematiek • Tegengaan maatschappelijke onrust • Ondermijnende criminaliteit	• Samenwerking en overdracht RUD • Energielabel C kantoren	• Uitvoering Beschermen bestaande woning-voorraad • Huurteam • Wet kwaliteits-borging bouw • Bouwregels in Utrecht	• Nadere uitwerking commissie Sorgdrager

Voor Huisvesting en Veilige Openbare Ruimte hebben wij extra middelen beschikbaar gesteld. De overige inzet op toezicht en handhaving gebeurt zonder toevoeging van extra middelen en in opdracht van diverse beleidsdomeinen. Tegelijkertijd zullen actualiteiten gedurende het jaar flexibiliteit vereisen. Ook dat kenmerkt de uitvoering: het kunnen inzetten op actuele vraagstukken, zoals eerder tijdens de coronacrisis of bij de inzet op het opvangen van vluchtelingen.

Publiekszaken
Het Handhavingsprogramma Publiekszaken volgt uit de wet Basisregistratie Personen (BRP) en levert een bijdrage aan de veiligheid en leefbaarheid van de stad. Wij zetten in 2023 in op de volgende pijlers:

- Het tegengaan van ondermijning en werken aan een weerbare organisatie
- Fraudebestrijding van documenten en identiteit
- Burgelijke stand: herkennen en onderzoeken van schijnhuwelijken en schijnerkenning en samenwerken met externe partners om huwelijksdwang te voorkomen en signaleren.

Werk en inkomen
Handhaving op Werk en Inkomen volgt de Handhavingsvisie Werk en Inkomen 2019-2023 op basis van de Participatiewet. De inzet richt zich op het principe van hoogwaardig handhaven, met als uitgangspunt dat iedere bijstandsgerechtigde goed moet zijn geïnformeerd over zijn/haar rechten en plichten.

In 2023 blijven we onderzoek uitvoeren op basis van diverse signalen waarbij mogelijk sprake is van oneigenlijk gebruik van uitkeringen of andere financiële regelingen. We zetten het toepassen van de menselijke maat bij deze onderzoeken verder voort en lichten inwoners regelmatig en op maat voor. Verder zetten we in 2023 nader in op integrale samenwerking met interne en externe partners, binnen de kaders van de privacywetgeving. Vanuit het toezicht op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Persoonsgebonden budgetten (PGB's) leggen we de focus op mogelijk oneigenlijk gebruik van budgethouders naar zorgaanbieders. De samenwerking met de buurtteams wordt geïntensiveerd.

Leerlingzaken
De afdeling Leerlingzaken volgt het programma dat voor de periode van 2020 tot en met 2023 vastgesteld werd. Het jaarverslag Leerlingzaken en de voortgangsrapportage 'Passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten' geven de resultaten weer van schooljaar 2021-2022.

Vanaf 2024: naar een visueel Handhavingsprogramma
De jaarlijkse Handhavingsprogramma's en -verslagen geven een breed beeld. We werken komend jaar toe naar een website met alle inzet op handhaving. Dit beoogt meer inzicht in trends en effecten van de inzet van handhaving, betere toegankelijkheid van informatie gekoppeld aan beleid, handhavingsstrategieën, openbare databestanden of actualiteiten. Deze nieuwe vorm werken we in 2023 uit, zodat we daarmee vanaf 2024 kunnen werken.

We hopen u met dit overzicht voor 2023 een actueel beeld te geven van de volle breedte van handhaving in 2023. Daarmee blijven we een bijdrage leveren aan een gezonde, leefbare en veilige stad.

Hoogachtend,

Datum 21 december 2022
Ons kenmerk 10694765

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,